

آبله مرغان و زونا جزو بیماری های پوستی می باشند و عامل هر دو یک نوع ویروس می باشد. آبله مرغان به شدت واگیر دار است و از طریق ترشحات تنفسی، هوا و تماس مستقیم با ترشحات ضایعات پوستی قابل سرایت می باشد. این ویروس پس از ورود به بدن و بروز بیماری آبله مرغان، بر روی اعصاب خاصی برای سال ها نهفته باقی می ماند و در صورتی که مجدداً فعال شود علائم زونا ظاهر می شود. در واقع زونا زمانی اتفاق می افتد که فرد قبلاً به آبله مرغان مبتلا شده باشد. بطور کلی حدود ۲۰ درصد افرادی که قبلاً آبله مرغان گرفته اند به زونا مبتلا می شوند. هنوز کاملاً مشخص نشده است که چرا این ویروس فقط در بعضی از افراد فعال می شود و زونا را ایجاد می کند البته در مواردی مثل ضعف سیستم ایمنی و سرطان احتمال ابتلا بیش از سایرین می باشد همچنین با افزایش سن میزان شیوع آن بیشتر می شود. احتمال ابتلای مجدد زونا بسیار اندک می باشد. تماس مستقیم با ترشحات ضایعات پوستی مبتلایان به زونا باعث ایجاد آبله مرغان در افرادی می شود که نسبت به آن مصون نیستند.

حدود ۹۰ درصد موارد آبله مرغان در کودکان زیر ۱۰ سال دیده می شود. هر چه سن کودک بیشتر باشد بیماری شدیدتر می باشد اما بطور کلی در کودکان شکل خفیف آن اتفاق می افتد و در زمستان و بهار بیشتر دیده می شود. زونا غالباً در بزرگسالان بروز می کند.

علائم آبله مرغان

دوره کمون بیماری (فاصله بین تماس با ویروس تا

ظهور علائم) ۱۰ تا ۲۰ روز می باشد در این مدت فرد علائمی شبیه به آنفولانزا مثل تب و سردرد دارد. این علائم با ظهور دانه ها فروکش می کند. معمولاً دانه ها ابتدا بر روی صورت و تنه ظاهر می شوند همچنین ریز و سرخ رنگ می باشند. طی چندین ساعت دانه ها آبدار می شوند. در ابتدا مایع درون دانه ها شفاف است اما بتدریج کدر می شود. حدود ۴ روز طول می کشد تا دانه ها خشک شود. معمولاً این دانه ها خارش زیادی دارند. کل دوره بیماری ۷ تا ۱۰ روز طول می کشد.

علائم زونا

۳ تا ۴ روز قبل از ظاهر شدن دانه ها فرد احساس خستگی، لرز، تب، تهوع، درد عضلانی و مور مور و گزگز شدن دارد و پوست نسبت به لمس دردناک می شود. دانه اغلب بر روی تنه ظاهر می شود اما ممکن است پاها، بازوها، صورت و گردن را نیز درگیر کند. دانه ها قرمز و ریز می باشند و در حدود ۱۲ تا ۲۴ ساعت آبدار می شوند. بتدریج دانه ها منتشر و به یکدیگر نزدیک می شوند و بسیار دردناک هستند.

حدود ۷ روز طول می کشد تا این دانه ها ترمیم پیدا کنند. درد بسیار شدید، عمیق و همراه با سوزش است و پوست شدیداً به تماس و تغییرات درجه حرارت حساس می شود. درد دائمی است اما ممکن است کم یا زیاد شود. در موارد بسیار نادری علائم زونا و درد بسیار شدید وجود دارد اما ضایعات پوستی ظاهر نمی شود.

تشخیصی

فقط بر اساس علائم باشد.

دوره سرایت بیماری

از ۲ روز قبل از بروز دانه های پوستی تا زمانی که دانه ها خشک شوند ویروس منتقل می شود که تقریباً ۵ تا ۷ روز می باشد. معمولاً کودک ۱۰ روز پس از شروع علائم میتواند به مدرسه برگردد.

واکسیناسیون آبله مرغان

یک بار ابتلا به آبله مرغان، ایمنی پایدار نسبت به آن ایجاد می نماید. واکسیناسیون بر علیه آبله مرغان هنوز در ایران رایج نشده است اما در برخی کشورها شیرخواران بالای ۱۲ ماه و بزرگسالان در دو نوبت واکسینه می شوند.

درمان آبله مرغان

اهداف درمان به ترتیب زیر می باشند:

- تجویز داروهای تب بر و مسکن مثل استامینوفن؛ ذکر این نکته ضروری می باشد که در صورت بروز عفونت های ویروسی نباید به کودکان آسپرین داد زیرا ممکن است عوارض خطرناکی به جا گذارد.
- استعمال محلول موضعی کالامین جهت تسریع خشک شدن دانه ها
- تجویز داروهای آنتی هیستامین مثل دیفن هیدرامین جهت تسکین خارش
- تجویز داروی ضد ویروس آسیکلوویر جهت درمان شکل شدید آبله مرغان و پیش گیری از بروز عوارض خطرناک در افرادی که ضعف سیستم ایمنی دارند.

فوق

مرکز آموزشی درمائی نمازی
واحد آموزش ضمنی فرمت

آبله مرغان

9

زونا

PT-HO-164

گردآوری:

سمیه زهرائی فرد - فاطمه آزادی

کارشناس ارشد پرستاری

بازبینی: زاده کارشناس ارشد؟ اشرف معمار NICU

۱۳۹۴

ایمنی می باشند ممکن است شدید و حتی کشنده باشد. این عوارض عبارتند از:

- عفونت محل دانه ها
- ذات الریه؛ علامت آن مشکلات تنفسی مثل تنگی نفس و افزایش تعداد تنفس می باشد در خانم های باردار و افراد سیگاری شایع تر است.
- التهاب سلول های مغز یا آنسفالیت
- عفونت گوش میانی

عوارض زونا

- بطور کلی عوارض بیشتر در افرادی دیده می شود که ضعف سیستم ایمنی دارند. این عوارض عبارتند از:
- درد های مسیر اعصاب که تا بیش از یک ماه پس از ابتلا به زونا ادامه پیدا کند و پس از بهبودی رخ می دهند. این دردها شایع ترین عارضه پس از ابتلا به زونا است. عوامل خطرزای این عارضه عبارتند از:
  - سن؛ ۲۵ درصد موارد در افراد بالای ۶۰ سال است.
  - جنس؛ در زنان بیشتر دیده می شود.
  - شکل های شدید زونا
- این عارضه غالباً طی سه ماه برطرف می شود اما در موارد بسیار معدودی ممکن است تا یک سال ادامه پیدا کند.
- عفونت چشم به ویژه اگر زونا صورت و چشم را درگیر کرده باشد.

منبع:

- Shingles and chickenpox (Varicella-zoster virus). Available from: <http://www.mdconsult.com/das/patient/body/238086188-3/1137222329/10041/9474.html>. Accessed March 2011.

- جلوگیری از دستکاری و خاراندن پوست؛ خاراندن دانه ها باعث ایجاد جوشگاه دائمی می شود. در کودکان توصیه می شود که دستکش بپوشند.
- نکته: گرفتن دوش آب ولرم منعی ندارد حتی سبب تخفیف خارش می شود.

درمان زونا

- تسکین درد مهمترین اقدام در این بیماران می باشد. جهت تسکین درد از مسکن هایی مثل بروفن می توان استفاده کرد البته ممکن است داروهای ضدرد مثل گاباپنتین نیز تجویز شود.
- در شکل شدید بیماری و جهت پیش گیری از عوارض به ویژه در افراد پیر داروی ضدویروس آسیکلوویر تجویز می شود. داروی ضدویروس باعث کاهش شدت بیماری، تسریع در ترمیم دانه ها و کاهش دوره بیماری می شود همچنین احتمال بروز دردهای طولانی مدت مسیر اعصاب را که پس از بهبودی ایجاد می شود کاهش می دهد. این داروها باید در ۷۲ ساعت ابتدای بیماری شروع شود در واقع هر چه سریعتر شروع شود موثرتر است.
- دوش آب ولرم باعث تسریع ترمیم دانه ها می شود اما دوش آب گرم باعث بدتر شدن خارش می شود.
- جهت تسکین خارش از محلول موضعی کالامین استفاده می شود.

عوارض آبله مرغان

آبله مرغان بیماری سبک و خفیف دوران کودکی است ولی در بزرگسالان و بیمارانی که دچار ضعف سیستم